

## Moderne Tider

Merle Baere

*Flere og flere henvender sig til landets krisecentre på grund af æresrelaterede konflikter. En af dem, som hjælper kvinderne med at få en ny tilværelse, er Nader. Hans organisation hedder Ny-Identitet, men deres arbejde er ikke helt problemfrit, de navigerer nemlig uden om de etablerede systemer, og privat er Nader så involveret, at hans eget hjem er plastret til med overvågningskameraer*

 Mia Mottelson



 5. januar 2019

 Kommentarer (3)

Uden for Aarhus Banegård holder Nader i sin mørkeblå Ford og venter på mig. Vi skal op til det krisecenter, hans organisation Ny-Identitet for et lille stykke tid siden har åbnet med hjælp fra private donationer. Men jeg må af sikkerhedsmæssige årsager ikke kende adressen på forhånd, det er derfor, vi har aftalt, at han skal hente mig her.

Efter vi har kørt i nogen tid, i en retning jeg af gode grunde ikke kan afsløre, kigger han kort over på mig fra førersædet:

»Ja, så må du godt slukke din mobil.«

Alle, der befinder sig på krisecentret eller i nærheden af det, skal slukke deres mobil, så man ikke kan blive sporet via gps-signal. Det gælder også de kvinder – og i få tilfælde mænd – som Nader har hjulpet med at slippe væk fra æresrelaterede konflikter. De fleste sager foregår i ikkevestlige minoritetsmiljøer, og det, folk søger skjul for, er ofte psykisk og fysisk vold, trusler om vold eller ligefrem dødstrusler.

Det er en fast del af aftalen, ellers kan Nader ikke garantere for deres sikkerhed. Han arbejder nemlig uden om det offentlige og har gennem årene fundet »sine egne veje« og draget sine »egne erfaringer«, som han siger. Det er også derfor, han ikke vil have sit fulde navn frem.

Det er langt fra uproblematisk eller ufarligt at arbejde på den måde – nogle af de ting, organisationen gør, kan i værste fald være i strid

med loven. Det er Nader imidlertid klar over, men som han siger: »Hvad er alternativet?«

»Det handler jo om liv eller død for de her kvinder, og der er brug for så mange alternativer og initiativer som muligt.«

Og ser man på tallene, kommer der flere og flere henvendelser om æresrelaterede konflikter til de danske krisecentre. Nader fortæller, at Ny-Identitet har hjulpet 73 kvinder, siden de startede for otte år siden. For hvert år har de fået flere henvendelser.

Det krisecenter i Danmark, som arbejder med æresrelaterede konflikter inden for systemet, hedder RED Safehouse. De fortæller, at der i 2008 kom 88 henvendelser til deres krisecenter. Da kalenderen ramte den 1. december 2018, havde de i løbet af det år alene fået 382 henvendelser.

### **Forladte kufferter**

Selv har Nader en god grund til at gøre det, han gør. Hans engagement bunder nemlig i en meget personlig historie, som han af sikkerhedsmæssige årsager ikke kan gå i detaljer med. Kort sagt handler den om, at han i løbet af sit voksenliv har haft en episode meget tæt inde på livet, som handlede om en families ære og involverede alvorlige trusler.

I den periode oplevede han, at det offentlige svigtede, og han mener ikke, at han fik den hjælp, han så brændende havde brug for. Derfor stiftede han for otte år siden organisationen Ny-Identitet, som han i 2015 valgte at stå frem og fortælle om, bl.a. i Information.

I løbet af det seneste stykke tid er han begyndt at blive mere åbenmundet og debatterer livligt på Facebook under navnet 'Nader Offentlig'.

»Jeg er ved at være rigtig træt af, at vi ikke kan tale åbent om de her ting,« siger han.

Det er også derfor, jeg har fået lov til at komme med ham i dag. Men stadig på visse betingelser: Jeg må ikke skrive specifikt, hvor vi kører rundt henne, jeg må ikke bruge hans efternavn eller de rigtige navne på de kvinder, vi taler med, og jeg må hverken gå i detaljer med hans egen eller med kvindernes historier.

På vej til krisecentret ringer Naders telefon pludselig over bluetooth-signalet i bilen, der står »akut-telefon« på displayet, og han svarer med det samme.

»Ja,« siger han.

»Hej, jeg ville bare sige, at vi er ude at gå en tur, det er ikke gået så godt i nat,« svarer en mandestemme, som tilhører ham, der har vagten på krisecentret i dag.

»Okay, hvorfor ikke?«

»Hun er rigtig ked af det lige nu,« svarer stemmen.

»Okay, ring tilbage, hvis det er helt skidt.«

»Det kan godt være, jeg gør det senere.«

Det drejer sig om Mahin, en kvinde, som har boet på krisecentret de seneste tre måneder. Faktisk er hun den eneste beboer lige nu, hvor der normalt er plads til fire personer.

Inde i krisecentret, som ligner et mindre parcelhus i et villakvarter, er det tydeligt, at hun lige har været der. På hendes værelse står en kuffert og en mindre taske, hvor der ud af åbningen hænger et par cowboybukser og en t-shirt. Sengen er uredt, lampen på det lille sengebord er stadig tændt, og i vindueskarmen ligger en hvid bamse.

Ellers er der stort set tomt.

I et lukket skab på værelset står to kufferter, som tilhører kvinder, der på et tidspunkt er taget tilbage til deres familier eller mænd uden at sige noget til Nader eller de andre. Selv om han ikke tror på, at de kommer tilbage, opbevarer han deres ting lidt endnu.

»Værelset herinde er ved at blive gjort klar,« siger Nader, idet han åbner døren til naboværelset.

»Der kommer nemlig en ny kvinde på lørdag.«

### **En af de mest voldsomme sager**

I alt er der otte medarbejdere ansat på krisecentret. De er der som frivillige og får altså ikke løn, men har et andet job eller er studerende

ved siden af. Finansieringen af Ny-Identitet kommer fra fonde eller fra private donorer og går til husleje, mad og til at dække de mest basale ting, kvinderne mangler – flere af dem ankommer nemlig uden personlige ejendele, fordi de har haft travlt med at komme væk.

Nader får heller ikke løn for sit arbejde med Ny-Identitet. Derfor har han også et fuldtidsjob inden for det offentlige. Når han ikke er på sit lønnede arbejde eller på krisecentret, arbejder han fra sit eget hus, hvis adresse også er hemmeligholdt.

Det er her, han skal arbejde fra i dag. Så efter besøget hos Mahin får jeg atter lov til at tænde min telefon, og vi kører mod hjemmeadressen.

På hans spisebord ligger en tyk bunke papirer, som handler om »en af de mest voldsomme sager, Ny-Identitet har haft«, som Nader beskriver den.

Sagen drejer sig om en kvinde, vi kan kalde hende Zara, som for nogle år siden er kommet til Danmark via familiesammenføring. Hun er kommet herop, fordi hendes nuværende mand har betalt en meget stor sum penge til hendes familie i hjemlandet for at gifte sig med hende.

Men efter hun kom til Danmark, har han holdt hende indespærret store dele af tiden, slået hende og voldtaget hende gentagne gange. I løbet af de år, hun har været her, har de også fået en søn. En dag prøvede hun at stikke af, men manden fandt hende og mener nu, hun har krænket hans ære.

Nader lægger sagen frem, så jeg kan læse den igennem, men ud over det korte oprids kan vi ikke gå ind i de nærmere omstændigheder.

### **Bange for at blive registreret**

De fleste kvinder, Ny-Identitet hjælper, har en uddannelse bag sig og er alle over 18 år. Normalt kan organisationen navigere uden om det etablerede system og hjælpe kvinderne med at få et nyt navn, en ny familie eller med at komme ud af Danmark.

Argumentet er, at kvinderne er bange for at blive registreret med deres cpr-nummer. De frygter helt konkret, at en perifer bekendt af familien, som arbejder et sted i systemet, kan slå dem op og finde frem til, hvor de er.

»Og det sker, det har vi desværre flere eksempler på,« siger Nader.

»Kort sagt arbejder vi for, at kvinderne ikke bliver registreret nogen steder, så kvinderne kan holdes *helt* skjult. Derfor arbejder vi uden om kommunerne, lægerne, uddannelsesstederne, bankerne og sagsbehandlerne.«

Alligevel er eksemplet med Zara så alvorligt, at de bliver nødt til at involvere myndighederne på ministerielt niveau. Det gør de altid i tungere sager, eller de kontakter RED Safehouse for at få sparring, fortæller Nader.

Direktøren i RED Safehouse, Anita Johnson, er ikke i tvivl om, at Ny-Identitet laver et enormt vigtigt stykke arbejde. Men hun mener også, at Nader risikerer at komme på kant med loven.

»Hvis han gemmer kvinder med børn, er det direkte i strid med lovgivningen,« siger Anita Johnson og tilføjer, at Nader ifølge hende er med til at fastholde en myte om, at det offentlige er farligt, fordi han selv har haft nogle dårlige oplevelser.

Til det med lovbruddet svarer Nader kort: »Det har hun fuldstændig ret i.«

»Vi har flere gange hjulpet kvinder med et eller to børn. Jeg ved godt, at jeg kan risikere at få en sigtelse. Men vi kan simpelthen ikke afvise en kvinde med børn, selv om jeg gerne indrømmer, at det er enormt besværligt.«

– *Hvad hvis det går helt galt en dag? Så står du vel med en stor del af ansvaret?*

»Det er bagsiden af medaljen. Det er ting, vi har taget på os. Og vi er klar til at løbe den risiko,« siger han.

### **Flyttet adresse flere gange**

Det er ikke kun krisecentret, som er beskyttet. Det er Naders egen bolig også. Ved siden af indgangen til huset hænger et blåt skilt med teksten »kameraovervågning«, og rundt om på de brune murstensvægge stikker sorte kameraer ud som små øjne, der holder øje med forbipasserende.

De holder også øje med, hvad der sker inde i huset, hvor der i hvert rum sidder et lille kamera.

Badeværelset er omdannet til et sikringsrum, og hoveddøren til huset er cirka 10 centimeter tyk – men den er ikke lavet af metal, som ellers havde været det mest sikre. Derimod er den af træ, fordi Nader mener, han også skal kunne foregive at leve et normalt liv.

Den private episode, som gør, at han stadig kæmper kampen for kvinderne i dag, gør også, at han selv må leve under beskyttede forhold. Foruden den konkrete beskyttelse omkring huset, har det også betydet, at han fysisk har flyttet adresse flere gange.

»Man bliver nødt til at flytte. På et tidspunkt er der nogen, der finder ud af, hvor man bor,« siger han.

Sådan er det også med krisecentret, derfor leder de allerede nu efter en ny adresse. De vil kun have det samme hus i en kortere periode ad gangen, fordi hele sikkerheden er baseret på, at ingen ved, hvor de er.

Mens Nader fortsat sidder og bladrer i stakken af papirer på spisebordet, ringer hans telefon. Det er et skype-opkald fra Fatima – en kvinde, som har fået rådgivning fra Ny-Identitet den seneste måned. De taler sammen en gang om ugen, og i dag har jeg fået lov til at være med og spørge ind til hendes historie.

Hun kontaktede selv Nader, fordi hun havde læst et af hans opslag på Facebook om æresdrab. »Det var så tæt på min egen virkelighed,« fortæller hun.

For nogle år siden besluttede hun sig for at gå fra sin mand, som hun blev gift med som 17-årig. I starten var deres forhold okay, men han begyndte at blive voldelig, han tvang hende til sex og fulgte konstant med i, hvad hun lavede. Efter de fik deres første barn, tog volden til.

»Hvis jeg tog mascara på, mente han, at jeg havde noget kørende bag hans ryg med en mand. Hvis jeg havde en tætsiddende trøje på, mente han, jeg havde en affære med min lærer og så videre.«

Da hun gik fra ham, boede hun på sofaen hos nogle af sine veninder, som hjalp hende. Men familien tog afstand.

På et tidspunkt indvilgede manden i at blive skilt, »men han følte stadig, at han ejede mig«, som hun fortæller. Han stod foran hendes lejlighed og holdt øje med, hvem der kom og gik. Han opsøgte hende på cafeer og skrev til hende, at hun var »en dansk luder«.

Fatima kontaktede politiet, men de kunne ifølge hende ikke stille ret meget op.

I dag er hun flyttet langt væk fra manden og har forsøgt at starte en ny tilværelse. Men der er stadig steder, hun ikke kan færdes, og ting, hun ikke kan gøre. Derfor får hun rådgivning gennem Nadar, og de er ved at planlægge, hvad der nu skal ske.

»Jeg er stadig ikke mig selv, og selv om jeg på en måde er fri, bliver jeg det jo nok aldrig helt,« siger hun.

### **Er den personlige pris for høj?**

På den lange liste over ting, Nader skal nå i dag, står der også, at han skal ringe til politiet. Det skal han, fordi han for en måned siden har anmeldt en trussel fra en mand, hvis kone Ny-Identitet har hjulpet.

»Hej, ja, jeg skal ringe og tjekke op på en sag,« siger han.

»Ja,« svarer en stemme i den anden ende.

»Journalnummeret kommer her,« siger han og lister en række tal op.

»Ja, den er sendt videre til anklagemyndigheden,« svarer stemmen.

Nader udtrykker et lettelsens suk, fordi sagen er gået hurtigt igennem. Han er efterhånden vant til at få hadefulde mails og ubehagelige opkald på månedlig og nogle gange ugentlig basis, men den her henvendelse var anderledes.

»Lad os bare sige, at det var enormt detaljeret,« siger han.

Manden, som ringede, havde med lange og malende beskrivelser forklaret, hvordan han ville skære Naders hals over.

Den personlige pris, Nader betaler for at hjælpe kvinderne med at slippe væk fra truslerne, volden, den negative sociale kontrol og videre til en ny tilværelse, er høj.

»Det kan virke dramatisk, at det hele er så hemmeligholdt – det medgiver jeg gerne. Men det er nødvendigt. Vi taler om liv og død her,« siger han og understreger:

»Det er bare min virkelighed lige nu.«

Men den virkelighed er efterhånden ved at fylde så meget, at Nader flere gange har overvejet, hvor længe han kan blive ved. I september

offentliggjorde han på sin facebookside, at han har meldt sig ind i Socialdemokratiet. Hvornår han for alvor vil gå den politiske vej, er endnu uvist, men han ved, at det er noget, han vil på længere sigt.

Lige nu er næste skridt, at han godt kunne tænke sig at stå offentligt frem med fuldt navn og ikke kun med fornavn som nu. Han kommer nok aldrig til at bruge sit nuværende efternavn, fordi han vil beskytte sin familie, men han overvejer at tage et nyt.

»Det er en mærkelig tanke, for mit efternavn er jo en del af mig. Men jeg ved også godt, at det bare er et navn, og at beskyttelsen af min familie og mig selv er mere værd.«

Naders telefon ringer igen. Det er fra krisecentret.

»Ja, ja, okay,« siger han og signalerer med viftende armbevægelser, at vi skal ud ad døren.

Mahin har fået det værre, så Nader bliver nødt til at køre op og tale med hende.

Zara, Mahin og Fatima er ikke kildernes rigtige navne, da de ønsker at være anonyme af hensyn til deres sikkerhed.